

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Toespraak Voorzitter

Afscheid Raymond Knops op 2 februari 2023

Beste Raymond,

Vandaag neem je afscheid van de Kamer. Je bent al Kamerlid sinds 2005, zij het niet aaneengesloten. Jouw politieke loopbaan kenmerkt zich door een grote inzet voor de democratie en de publieke zaak.

Je lidmaatschap van deze Kamer kent ondanks die staat van dienst wel een nogal eigenzinnig verloop. Je debuteerde in oktober 2005 en vertrok weer ruim een jaar later omdat het kabinet-Balkenende III viel.

In maart 2007 kwam je als nummer 45 - dat waren nog eens tijden - opnieuw in de Kamer. Na de verkiezingen in 2010 greep je er nét naast omdat je een andere kandidaat met voorkeursstemmen voor moest laten gaan. Drie maanden later kon je wegens het vertrek van een ander toch weer toetreden.

En dan zijn we er nog niet hoor, want in 2017 tot 2021 werd je staatssecretaris, minister en weer staatssecretaris van Binnenlandse Zaken om vervolgens terug te keren als Kamerlid. En zo is de cirkel weer rond.

Niet alleen had jouw Kamerlidmaatschap een bijzonder verloop. Zo noteer ik tijdens jouw politieke loopbaan ook een noodlanding in Sudan en een hevige storm met windkracht 9 op het kersverse schip Johan de Witt.

Daardoor moest je urenlang op zee dobberen voordat het schip met hulp van vier sleepboten veilig de haven in kon worden geloodst.

Dat het Kamerlidmaatschap zo avontuurlijk kan zijn, had zelfs jij als ex-officier van de Koninklijke Luchtmacht niet vooraf kunnen bedenken.

Jouw werk kenmerkt zich in overgave, eigenzinnig en altijd rechte doorzee. Al bracht die laatste houding je ook een pijnlijke ontmoeting met een zee-egel op Sint- Eustasius...

Jouw eigenzinnigheid liet je al meteen zien bij je maidenspeech in 2005. Die ging natuurlijk over de begroting van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties.

Maar ook over het Haagse gedoe en dat je moest wennen aan de media-hypes.

Als nieuwkomer stelde je ook dat niet alles wat er in de Kamer gezegd wordt, doordringt in de buitenwereld. Je zei toen ook dat jouw maidenspeech hopeloos in de vergetelheid zal raken. Daarom kan ik het niet laten om er tóch nog wat over te zeggen...

Want er was nogal een probleem met die maidenspeech: jouw oratie bedroeg ongeveer 1600 woorden, waarbij je er meer dan 800 besteedde aan een inleiding, om pas daarna over te gaan op de begrotingsbehandeling. Je overschreed je spreektijd ruim en mijn voorganger Frans Weisglas zei daarover:

“Ik feliciteer u van harte met uw maidenspeech. Ik heb zelden iemand meegemaakt die zo stoïcijns langs het brandende rode lampje heen

kon kijken. Wij stellen ons daarover nog wel in verbinding met uw fractiesecretaris”.

Nou en vast niet toevallig; die functie deed je daarna jaren dan ook maar zelf. Waarbij jij je fractiegenoten uitstekend in het gareel wist te houden.

Als lid van het Presidium heb je je bijdrage geleverd aan het besturen van de Kamer en kreeg je veelvuldig te maken met de renovatie van het Binnenhof en de verhuizing van de Tweede Kamer.

Nou en vast ook weer niet toevallig. Als staatssecretaris werd je vervolgens vanuit de regering verantwoordelijk voor datzelfde onderwerp!

Onder jouw bewind heeft de verhuizing daadwerkelijk plaatsgevonden. Een militaire opgave van ongekende omvang. Je hebt onze

Kamer letterlijk een gouden (of mosterdgeel) randje gegeven! Dat was Lodewijk Napoleon of Thorbecke ook vast nooit gelukt.

In je loopbaan in deze Kamer heb je je beziggehouden met vele onderwerpen. Maar als rode draden natuurlijk Defensie, het belang van de regio en de eilanden in de Caraïben. Daar heb je altijd een warm, maar kritisch hart voor gehad.

En hoe kan ik het bijna vergeten de beruchte en altijd drukbezochte Limburg borrel. Dat was vaste prik, want je bent ook een echt gezelligheidsdier waar hard mee gelachen kan worden. Ik denk dat een aantal van jouw fractiegenoten die gezelligheid en hartelijkheid enorm gaan missen.

In je nieuwe werkzame leven word je bestuursvoorzitter van de Nederlandse Industrie

voor Defensie en Veiligheid (NIDV). Een functie die zeer in je straatje past.

Raymond, bedankt voor je jarenlange inzet en ik wens je alle goeds voor de toekomst.

Ik schors de vergadering voor 15 minuten.